

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele neîncadrate se refuză. Articolele nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Stări normale.

Sibiu, 21 Martie n.

În sfârșit s'a isprăvit și cu păgu bitorea stare de ex-lex în care a fost aruncată țera înainte cu zece luni, și viața publică a statului ungar a intrat earași în stare normală. Indemnitatea a fost votată în ședința de Vineri a dieter, și în cursul săptămânii acesteia va fi votată și din partea casei magnatilor, mar restând apoi sancționarea și publicarea legii, ceea-ce încă va urma, fără amânare.

Guvernarea fără budget, fără încuviințare parlamentară, are se începe deci peste câteva zile, deschizându-se calea pe sâma bunei ordine, pe sâma legalității în toate acțiunile guvernului. Dar se va deschide calea și pe sâma îndreptății de a cere și incasa statul de la cetățenii sei aceea ce până acum nu a fost îndreptățit să cêră și se incasseze: darile legale.

Pentru cetățenii statului, pentru contribuabili, mai ales pentru clasa mai seracă, deci în prima linie pentru poporul nostru, vor urma în consecință zile grele, pentru-că cerându-i-se dările pe cari în anul trecut nu le-a plătit, ae odată cu dările anului în care ne aflăm, are să cadă foarte greu lucrul, mai ales-că-i ajunge întîrzierea de a le plăti într-o vreme, în care nu-i stă deschis absolut nici un izvor de câștig.

Și dările vor trebui să fie plătite, pentru-că și statul are să facă plătiri pe cari nu le pôte acoperi dacă nu-și plătesc cetățenii aceea ce datori sunt să dea statului.

Cum însă statul nu pôte dori ruinarea materială a cetățenilor sei, vor plăti dările restante de-odată cei ce pot să le plătescă fără mare opintire, ear' pentru cei mai lipsiți s'au luat dispozițiuni favorabile în legea despre indemnitate. Ținem să le facem cunoscute din vreme cetățenilor nostri, știind bine cât de mulți e șicanat poporul de la sate tocmai în chestii de dare.

A fost trecut în lege un paragraf de cuprinsul, că fie-care cetățean e în-

dreptățit să cêră amânare pentru plă-tirea dărilor restante, și să cêră încuviințarea favorului de a le plăti în rate mai multe. Rugarea în privința acesta nu are să fie înaintată în scris, ci e de ajuns dacă la oficiul de dare, ori la notariatul comunei, respectivul contribuabil își exprimă cu graiu viu dorința în această direcțiune. Despre cererea lui se va dresa proces verbal, scutit de tim-cru, și i se va da apoi răspuns.

Cei ce nu vor pute să plătescă de-odată aceea ce dătoresc statului, — pe anul trecut și anul curent, — n'au de cât să facă întrebuițare de favorul acordat lor din partea legii și li-se vor face înlesnirile posibile.

Pe vremea cât țera s'a aflat în stare de ex-lex, anume: pe trei sfer-turi din urmă ale anului trecut și pe primul sfer al anului curent, interese de întârziere nu se vor socoti; încă un lucru, pe care contribuabilii au să și-l noteze bine, pentru-că se nu fie îngre-nate pe nedreptul din partea celor ce nu le prea respectă drepturile și — pun-ga.

Din motive de „aversiune”.

Steag negru a fălăit câteva zile pe palatul arhiepiscopului din Olmütz. Și nu era nici un mort în principatul palat al arhiepiscopului! Ce se întem-plase? De la Roma a venit înștiințare, că în 14 Martie n. arhiepiscopul catolic al Olmützului, Dr. Teodor Kohn, a demisionat din demnitatea avută, la insistențele Papei. Ear' capitlul a ținut să dea celui ce nu va mai sta în frun-tea arhidiecesei ultimul onor, espi-mându-și părerea de rău prin arborarea stégului negru.

Putea însă capitlul catolic din Olmütz tot așa de bine să arborase steag alb, semnul păcii, ori steag roșu, semnul bucuriei, pentru-că de fapt demisionarea arhiepiscopului Kohn din înalta demnitate avută însemna bucurie pentru arhidieceasă, pace pentru cle-rul și poporul care nu 'l mai putea suferi.

E un proces lung procesul prin care a trecut arhiepiscopul Kohn din Olmütz, și care e terminat acum prin demisionare de bună voie, pentru a fi evitată — caterisirea. Procesul a fost purtat pe tema „aversiunii clerului și a poporului” față de înaltul prelat. Se făcuse adevă arhiepiscopul Kohn imposibil în arhidieceasă, prin purtarea sa puțin creștină, prin tiranisările cele multe și nesuferite de cari își în-vrednicea nu numai clerul subaltern, ci și credincioșii.

Și ce speranțe mari erau legate de acest prelat, cu bogată învățătură, când de la catedra de profesor a fost pus în staul canonical, ear' în curând după aceea în scaunul arhiepiscopesc!

S'au înșelat însă toți în așteptă-rile lor. Din modestul profesor de odi-niôră a eșit un autocrat temut, după-ce s'a simțit sigur în scaunul archiepiscopesc. Prudența, tactul fin, acomo-darea amăsurat împrejurărilor date, toate acestea le-a scos din mintea și inima sa, făcând loc celei mai detestabile înepăținări.

Cu brațe de fier a început să și guverneze arhidieceasa, introducând disci-plină mai aspră ca la miliție. De la clerul subaltern nu împlinirea dato-riței și a chiamării cerea, ci servilis-mul cel mai uricios, negarea ori-cărei convingeri contrare părerilor sale.

Imensele sale bunuri, cari repre-sintă o valoare de peste patruzeci mi-lioane corône și îi aduceau venit curat la an vre-o trei milioane de corône, le administra singur, cu cea mai mare stricteță, și pe arêndașii cari nu plă-teau la termen, îi improcesua imediat, fără cruțare, chiar și pentru sume ba-gatele de câteva corône. Pe calea acê-sta în scurtă vreme întreaga arhidie-cesă a ajuns apoi să fie în contra lui, clerul și poporul.

Și-au început deci drumul la Roma jalbele și plângerile, și Roma din zi în zi tot mai bună convingere primia, că arhiepiscopul Kohn trebuie sacrifi-cat, în interesul arhidiecesei, care și a pierdut pacea și liniștea trebuincioasă.

Archiepiscopul Kohn se afla de luni multe în Roma pentru a se apăra și a se spăla de acuzările aduse, dar' cum se vede nu i-a succes, și astfel și-a ales calea ce i-s'a recomandat pen-tru aplanarea conflictului: retragerea de bună voe din demnitatea avută, astăzi fapt împlinit și neregretat de ar-chidieceasa sa.

Care e învățătura ce pôte fi scosă din întemplantarea acesta extraordinar de rară în biserica romano-catolică?

Aceea, că pentru a fi pus cineva în fruntea unei comunități mai mari creștinești, în fruntea unei arhidiecese, nu e destul să aibă respectivul învă-țatură multă, cap lăminat, ci se cere să aibă și inimă mare, inimă creștină, plină de iubire față de aceia pe cari chiamat este să i conducă și să i lumi-neze. Și inima arhiepiscopului Kohn n'a cunoscut iubirea creștină, n'a cunoscut iubirea deapropelui, ci numai iubirea de sine, însușire care l'a făcut să cadă de pe trépta cea mai înaltă pe care ajunsese să fie pus. Și-a atras aversiunea clerului și a poporului, mo-tiv care a îndemnat pe cei din Roma să 'l siléscă să se retragă din înalta sa demnitate.

De altcum Dr. Kohn, fostul ar-chiepiscop catolic al Olmützului, e de origine evreiescă, cum arată și numele ce'l pörtă. Moșul seu era Evreu veri-tabil, și numai tatăl seu trecuse la creștinism, primind legea romano-cato-lică.

Până la numirea unui nou titu-lar, capitlul din Olmütz a ales Sâmbătă 19 Martie n. un vicariu general, care va conduce arhidieceasa.

Din parlament. În ședința de Sâm-bătă, 19 Martie, dieta magiară a votat in-demnitatea în a treia cetire, și a intrat ime-diat în discuția legii de recrutare pe anul 1904. Astăzi se continuă discuția asupra ace-stei legi. Casa magnatilor ține ședința Joi, 24 Martie, pentru votarea indemnității.

FOIȘORĂ

Iisus în lumina vécului XIX.

(Urmare).

În seria gânditorilor mari de suflet, a căror graiuri sunt pline de evlavie, și cari au lucrat mult și cinstit întru luminarea ori-zonurilor deschise sub înviorătoarele raze ale învățăturilor creștine, Chamberlain e un fac-tor însemnat. Scrierea lui „Die Grundlagen des XIX. Jahrhunderts”, care concentrează atâtea raze de lumină, de cultură, idei mărețe, concepții înalte și largi, dubul religios ce transpiră din ea, prorocitor al unei epoci de înflorire creștină, îl ridică peste mulți teo-logi și filosofi savanți de nêmul seu.

La noi nu pôte fi încă vorba de teologi savanți, deôre-ce în răbușul nêmului nostru scris a fost de sôrte cu litere de foc, ca im-piași și subjugăți să fim în lungul și de ani ai lor 18 vécuri, alungați sus la munte, le-gați de măciucă și de fermecătorul fluer, povestășul dorului și al tainei nôstre sufletesti, sau jos în întundăturile dêlurilor, legați de glie, fără avere, fără dreptate și fără lumină. Acum după o luptă titanică, în rêsăritul vé-cului al XX-lea abia putem zice că ne aflăm

în zorile dimineții, și plini de trezvie să fim, ca nu cumva puterile întunerecului să ne a-tragă cu brațele lor de polipi în chaosul întunerecului, de care cu sprjinul Domnului abia ne-am mântuit.

Chamberlain de-și e numai diletant în ale teologiei, precum mărturisește însuși, to-tuși ne presintă chipul blândului Iisus în opera sa pomenită în modul cel mai nimerit și mai corêspunzător învățăturilor dogmatice ale creștinismului.

Să vedem mai întâiu în ce lumină ne înfățișează el pe Iisus, care hărăzi'a omeni-mii farmecul vieții, darurile cele mai înalte și mai sfinte, noua credință despre adevărul și viul Dzeu și o nouă omenime, el, un prote-stant, și în urmă un pravoslavnic rus, Tolstoi?

Iisus a venit în lume ca copilul popo-rului seu, după-ce Dzeu grăi în diferite tim-puri prin bărbatii sei aleși și după-ce a sosit „plinirea vremii”. Nu în palate luminoase, nu în case bogate s'a născut mieluşelul lui Dum-nezeu, ci în iesle, „câci ideea eternă nu avu lipsă de lăgân înufat, ci numai de niște iesle”. Venirea lui e incontestabilă; și chiar și când istoricește nu ar fi atât de sigur de-mostrată, cum însă s'a făcut cu imbalzuga-re în secolul nostru, nu ne-am pute îndoi, „câci individualitatea, personalitatea sa morală și

spirituală, atât de strălucitoare e înaintea o-chilor, și acêsta individualitate e atât de ne-pilduită și nesămuită, în cât nu pôte fi o simplă invenție, născocire”. Noi nu putem afla nici barem o plantă sau animal nou, ne eum o astfel de personalitate.

Spre a ne pute învedera și convinge mai bine de divinitatea lui Iisus, autorul se servește de Buddha. Nu voește a face o pa-ralelă, ci a învedera numai contrastul.

Buddha trăește numai ca se môră, re-levându-se în el o putere de voință aprôpe supranaturală. El află că în viață sunt numai și numai dureri, ear' mântuirea de dărerile acêstea e môrtea, intrarea în Nirvana. „Môr-tea acêsta izbăvitoare numai astfel și-o pôte câștiga omul, că môrde deja în viață”. Deci mântuirea pretinde părăsirea lumii, negarea vieții. „Trăind se mori”: acêsta e esența Buddhismului.

„Buddha însemnează stă-pirea senilă a unei culturi trăite, apucată pe povârnișuri și căi rătăcite. Christos însă însemnează zorile unei zile senine; el a dat vechii omenimi o nouă tinerățe și astfel e Dzeul nêmulor ti-nere pline de viață ale Europei, al himbilor Indogermane”. Sub semnul crucii Mântuito-rului s'a clădit pe ruinele lumii vechi o cul-tură nouă creștină „la care mult vom mai

avé de lucrat, dacă voim ca odată, într'un viitor îndepărtat, să merităm numele celui-ce môrte pe lemn a răbdat pentru noi”.

La Iisus môrtea însemnează intrarea în adevărata viață, în viața vecinică, în împê-răția cerescă; „și acêsta împărăție e în lă-untrul vostru”. Nu negarea vieții, ci întôr-cerea voinții, îndreptarea vieții („Umkehrung des Willens, der Lebensrichtung”) pretinde el.

Mare este și deosebirea dintră Ioan Botezătorul și Iisus. Ioan se refugiază, după ce i-s'a revelat Tatăl, în pustie, unde începe a predica cuvântul despre „marele Împêrat”. Glasul lui strigă în pustie și chiamă norôdele la pocăință căci El, cel făgăduit, este aprôpe. Iisus intră în viață, din pustie vine la oraș, intră în lupta pentru care a fost trimis în lume, în folosul celor lipsiți, să vindece pe cei bolnavi cu sufletul. Societatea leproșilor și molipsiților o caută spre a le aduce veste bună, a le arăta iubire. El mănâncă și bea cu cei păcătoși (vameșul), înțelege cu minte omenăscă grijile și necazurile vieții, nu le condamnă, ci învață pe cei ce îl urmăză a le învinge. „Fericiți voi cei săraci, voi cei ce pătimiți, cei dornici de adevăr, cei milo-stivi și făcători de pace”. Acestea sunt gra-iuri, cari muștră și mângăie totodată.

(Va urma).

Budgetul comun. În ministeriile comune de la Viena se lucră la întocmirea budgetului pe anul 1905, de unde se deduce, că nu preste mult delegațiunile vor fi de nou convocate, pentru a se întruni în sesiune ordinară. Încă în săptămâna Paștilor, ori cel mult în săptămâna după Paștile catolice, se va ține consiliu de miniștri, în scopul aprobării și a stabilirii budgetului comun. Mergerea la Viena, în săptămâna trecută, a ministrului de honoari, generalul Nyiri, e adusă în legătură cu acest fapt.

Intrunirea delegațiilor e plănuită pe 16 Maiu n. De astădată delegațiunile își vor ține ședințele în Budapesta.

Din România.

I. P. S. S. Metropolitul-primat al României, Iosif Gheorghian, care de vreme mai lungă se afla în Freiburg, pentru căutarea sănătății, a sosit Vineri a casă, în București. Dorim ca înaltul prelat al bisericii ortodoxe române să fi aflat aceea ce a căutat în străinătate, deservită restaurare a sănătății sdruncinate.

De la Academia Română. Vineri Academia Română a ținut ședință publică, în care dl Ioan Biamu, membru ordinar al Academiei, a făcut comunicare despre o vechie episcopie necunoscută în țera românească, ear' dl general C. I. Brătianu a vorbit despre însemnătatea istoriei naționale, din punct de vedere militar.

Belgradul protestează. Guvernul sârbesc a protestat la București în contra proiectatei urcări a taxelor de vamă pe carbuni, și fiindcă guvernul român n'a voit să țină seamă de protest, a denunțat convențiunea ce o are legată Sârbia cu România în privința sării.

Cum se știe, Sârbia cumpără sare din România.

Museu național. Pictorul Strimbușescu a fost însărcinat de către ministerul instrucțiunii publice din România cu adunarea tuturor obiectelor de artă cari au interes național, spre a se forma apoi un muzeu național în București.

Voci d.n afară.

— Nepăsare păgubitoare binelui public. —

Butene, 3 Martie v.

Multe povești, îndrumări și îndemnuri ce s'au dat și se dau mereu tuturor factorilor din organismul nostru bisericesc, atât prin articole publicate în președintele nostru ziaru oficios „Telegraful Român”, cât mai ales prin călduroasele pastorale părintești, emanate din inima nobilă și plină de iubire, și din zelul înaltpreasfințitului Domn arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan Metianu, încă nu au aflat răsunet și nu au prins rădăcini în inimile tuturor celor „chiamați” și aleși, ca să fie ei urmate.

Una dintră multele datorințe ce le au cei „aleși” este, cred eu, și aceea, ca să se prezinte la ședințele sinodului protopresbiterial atunci, când sunt chemați de către șeful tractual. Așa ar trebui să fie, dar' de fapt nu în tot locul este așa.

Sinodul protopresbiterial al tractului nostru Cluj de es. a fost convocat prin hârtia oficiului protopresbiterial din 14 Febr. a. c. pe ziua de 28 Februarie a. c., care zi era și zi de târg. În urma convocării trimisă la timp se aștepta, ca barem majoritatea absolută (19) dintră membri să se prezinte la sinod. Durere însă că nu s'au prezentat de cât numai 14, 6 preoți și 8 mireni, din 36.

Astfel sinodul nu s'a putut ține, ci s'a amânat pe timp nedeterminat.

Unii dintră membri mireni veniți la sinod au aflat motivul neparticipării mirenilor la sinod în absența membrilor din cler, zicând, că dacă nu se prezintă domni preoți, atunci nu e mirare de absența mirenilor, cu atât mai vârtos, că dñii preoți tocmai acum și-au primit dotația de la stat, le-ar fi dat deci mâna să facă puținele spese cu călătoria la Cluj. Nu cerc în cât au avut dreptate acei membri mireni și în cât nu; fapt însă că 6 preoți — membri din cler —

nu s'au prezentat la sinod, și că dacă se prezentau și aceia, sinodul era capabil de a-și rezolva agende, și de a aduce concluse valide, și nu ar fi fost zadarnice spesele făcute și timpul pierdut de ceilalți 14 membri, cari măhnii până în suflet s'au depărtat de la reședința protopresbiterială.

Se va obiecționa pôte, că a fost un timp urât și ploios, de aceea nu s'a putut face călătoria până la Cluj. — Este adevărat, că a fost un timp ploios, dar' tot pe acest timp ploios au făcut călătoria, parte cu trenul parte cu trăsura, și ceilalți 14 inși, și încă unii dintră ei din cele mai extreme părți ale tractului (Geaca și Măguri). Prin urmare, dacă acestora le-a fost posibilă călătoria, tot așa de posibilă le-ar fi fost, li-ar fi putut fi și celor 5—6, câți mai trebuiau.

Ne tot bocim, că stăm rău în toate privințele, ceea-ce nici nu se pôte nega. Dar' bine, cine să ne saneze relele ce există în tractul nostru când noi înșine suntem nepăsători, când noi, cei mai de aproape interesați, nu dăm ascultare celor ce ne chiamă la împlinirea datorințelor, la a căror împlinire ne-am angajat, ci stăm departe privind apatiei la relele ce se lăsează în poporul nostru, care setos așteaptă după fapte de la cei chemați și aleși ai sei?

Mai puțină vorbă deci — și mai multe fapte, — căci e timpul suprem să lăsăm la o parte orice considerațiuni personale ori particulare, când vorba e de interesul public bisericesc.

G. T.
membru sinodal.

Inmormântarea Victoriei Goga.

Reșinari, 6/19 Martie 1904.

Prin mărtea prea de timpuriu a învătătoarei Victoria Goga, școala română confesională a suferit earași o pierdere, și încă simțitoare. În statul învățătorilor nostri confesionali răposata ocupa un loc de frunte. Devotată carierei sale, în școală era conștiințioasă, harnică, cu elevii bună și iubitoare. Atară de școală modestă întru ale sale și modestă în relațiunile sale cu societatea. Abia ajunsă în etatea de 20 de ani, în anul al patrulea al carierei sale, Victoria Goga prin calitățile sale eminente și-a câștigat iubirea și stima cunoscuților, cum și încrederea autorității superioare. Pentru a întregi notele fundamentale ale caracterului său trebuie să amintesc, că Victoria Goga era foarte inteligentă. A publicat mai multe schițe în „Foia literară” și una „La clacă” în partea literară a Calendarului archidieceșan. Viștea poporului nostru țeran era izvorul de unde își adăpa gândirea. Cunoșterea lucrurilor, pătunderea în ființa lor, espunerea clară și forma îngrijită îndreptătau credința, că din Victoria Goga va eși o scriitoare bună. Așa credeam noi, dar' Cel nepetrus în staturile sale altcum a hotărât. Atacă fiind de un morb, care nu iartă, după o suferință de aproape 9 săptămâni, zelosa învățătoare și iubita copilă a parohului nostru Iosif Goga din Reșinari, a trecut la cele eterne. Vineri d. a. la 2 ore am predat-o pământului.

Tot Reșinariul era de față. Preotul Baca și învățătorii din Poplaca, preotul Popovici și învățătorii din Sadu, preoți I. Vințelariu și I. Ghișoiu din Ocna. Din Sibiu am observat pe dñele: Agapia Droc, Octavia Voileanu și Veturia Triteanu, apoi domni: Mateiu Voileanu și Lazar Triteanu. Serviciul divin l'a îndeplinit asesorul consistoriului M. Voileanu asistat de preoții Maniu Lungu și Vasile Runceanu. Cântările funebrele cu mult simț și precisiune au fost executate prin un quartet dublu de clerici din seminarul nostru „Andreian”, sub conducerea clericului Octavian Murășan. La locul potrivit asesorul consistorial Mateiu Voileanu a urcat amvonul din biserica cea mare a Reșinariului și a rostit o prea frumoasă cuvântare. A început prin o nimerită paralelă între D. Mosora și Victoria Goga, ambii fii a lor două comune frunțase, ambii învățători harnici, devotați școlii și nămului, idealisti, ambii abia la începutul vieții, ambii loviți de aceeași boală, în același protopresbiterat servind, au trecut la cele vecinice în scurt timp unul după altul. În timpul din urmă frumosul cimiteriu din Reșinari a cuprins la sinul său rece trei învățători vrednici în frunte cu dascălul lor: Dr. Danil Popovici Barcianu, Aleman Galea, Petru Cioran și Victoria Goga, cari sficioși, dar' cu fruntea senină vor sta în prețma ne-

muritoriului Andreiu, regeneratorul școlilor noastre confesionale. După îndeplinirea serviciului „la oșe”, trupul Victoriei Goga s'a așezat spre odihnă într-o grăpă comună cu moșul ei, parohul Ioan Bratu.

După obiceiul locului, oșpeților și poporului adunat li-s'a servit o pomană cu bucate de post. Cu apunerea soarelui ne-am despărțat de la acesta tristă serbare. Pe adormita în Domnul, Părintele cereșc să o numere cu dreptii, ear' intristații ei părinți trupești aște și mângâiere în amintirea unei copile bune, care în lume cât a stat numai bucurie și cinste le-a făcut.

Tulnic.

Din Austria.

Obstrucție în Reichsrath. Dincolo, în Austria, a erupt de nou nemulțămirea. Cei au început cea mai înverșunată luptă în Reichsrath în contra guvernului. Fac cea mai strașnică obstrucție, și nici nu vreau să stee de vorbă cu ministrul president Körber. Față de alt guvern nou sunt însă aplecați să sisteze obstrucția, dacă li-se dă o nouă universitate cehă, și li-se garantează folosirea limbii cehice în orașe, ca limbă oficială. Dar guvernul actual nu-i mai votează nimica. Și vor împiedeca până și alegerea delegațiilor, sprijiniți fiind în această și de italieni, nemții vechi și social-democrați. Alegerea membrilor delegațiunii va fi pusă la ordinea zilei în ședința de mâine, Marti, care, prin urmare promise a fi foarte furtunoasă, și lungă din cale afară, pentru-că delegațiile trebuie să fie alese. Făcută odată alegerea lor, va urma sigur prorogarea, ori chiar disolvarea reichsrathului.

Cestiuni școlare.

Nr. 248 1904.

Convocare.

Conform circulariului Preavenatului Consistoriu archidieceșan dto 15 Ian. a. c. nr. 80 șc. și a dispozițiilor luate de comisiunea permanentă din Seliște, prin această convoc. în calitate de comisari consistorial, conferența învățătorescă din cercul IV (protopresbiteratul Seliște și Mercurea) în școala gr. or. din Tilișca pe zilele 23, 24 și 25 April a. c., la care invit pe toți domni învățători ca membri obligați, ear' pe directorii școli și alți iubitori ai școlii noastre ca oșpeți.

Deschiderii conferenței li va premerge serviciul divin și oficierea unui parastas pentru repotații membri ordinari.

Lucrările conferenței vor fi:

I. Temele puse de Preavenatul Consistoriu:

- „Importanța cântării în școala populară cu deosebită considerare la poporul nostru”, disertant Iuliu Crișan, critic Ioan Bratu.
- „Rolul familiei în educațiune și scaderile acesteia în familiile țeranilor nostri”. Cu elaborarea se încredințează corpul învățătoresc din Poiana. Critic Dumitru Ivan, inv. în Apoldul-sup.

II. Temele fixate de comisiunea permanentă:

- „Ce recerinte trebuie să întruască o carte de cetire menită pentru școlile populare?” Disertant Dumitru Lăpădat, critic Ilie Georgescu.
- „Primăvara”, poezie de Șerbanescu, lecțiune practică din limba română pentru anii din urmă ai școlii, tractată din toate punctele de vedere. Prelegătoriu: George Pecurariu, critic Constantin Cristiu.
- „Estensiunea apei și importanța ei în economie”, lecțiune practică pentru anii din urmă ai școlii. Prelegătoriu Ioan Simulescu, critic Nic. Fărcaș.
- „A tavasz”, lecțiune practică din limba magiară pentru cl. III. Prelegătoriu Ioan Iacob, critic Nicolae Șerb.
- Fondul regnicolar de pensii în învățătoresc, și alte fonduri de ajutorare învățătoresci, referent Petru Giura.
- Recuise de scris, desen și de învățământ, ref. Petru Giura.

Temele în scris se vor așterne negreșit până la 5 April a. c. subscrisului spre a le comunica criticilor, ca până la ziua conferenței să-și potă și ei face critica. De altminteale și membrii cari n'au teme, au să se pregătescă din toate, ca la casă vor fi provocați, să potă colabora.

Mercurea, 5 Martie 1904.

A. S. Pecurariu
prot., comisariu cons.

NOUȚĂȚI

O nouă agentură a „Asociațiunii”. Eri s'a înființat și constituit în Hălchiu o nouă agentură a despărțământului Brașov al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Notari noi. În comuna Porcești a fost ales notariu concurentul Vasile Simon, ear' în Șura-mică concurentul Ioan Lurtz. Ambe comunele aparțin comitatului Sibiu.

Alegere de deputat dietal în Brașov. Pentru cercul I. al Brașovului, ajuns în vacanță prin renunțarea la mandat a deputatului dietal L. Korodi (stabilit acum în Germania), alegerea se va face Marti (22 Martie st. n.). După ce alegătorii magiari au declarat că nu-și pun candid., ear' alegătorii români observă pasivitate, candidatul Sașilor, proprietariul de fabrică Traugott Copony, va fi ales cu aclamațiune.

Corone eterne. Presidentul „Reuniunii socialilor români din Sibiu”, dl Victor Tordășianu, dăruiește fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români, administrat de numita Reuniune, anume în amintirea mult regretatelor Elisa Boia, fostă învățătoare în Balomir, și Victoria Goga (Reșinari) fostă învățătoare în Sibiu, suma de 1 cor., ear' dl Ioan Silaghi, funcționar consistorial, 60 fil.

Donezeci și patru oameni în pericol de turbare. Luni un câine turbat a mușcat în Neoplanta donezeci și patru oameni, până ce a succed omorârea lui. Privitoriu la cei mușcați s'au luat dispozițiuni, ca să fie duși la cură în institutul antirabic din Budapesta.

Învățământul poporal întră Magiari. Inspectorul reg. de școle din comitatul Csongrad, în raportul său către congregația ținută zilele trecute zice că „starea culturală a comitatului arată o iocină în adevăr înspăimântătoare”. Pe întreg teritoriul comitatului sunt numai 15 asile de copii (óvod), în timp ce numărul copiilor obligați a cerceta asilele, în anul trecut a fost 9339; dintră 27347 copii obligați la școala de toate zilele cel puțin 8385 n'au cercetat-o de felu; pe unele locuri mai bine de jumătate din numărul obligaților la școala nici prin aretul școlii nu dau. Astfel în Szentcs (capitala comitatului) numai 57% cercetă școala, ear' în Felsőpusztaszer numai 46%. Sporul făcut cu cei cari au cercetat școala, încă e cât se pôte de slab: din 5649 elevi de cursul prim abia 148 au fost trecuți în cursul al doilea. „Acasta e cu atât mai bătătoriu la ochi, cu cât în comitat sunt multe școle de stat și dintră cei 205 învățători 148 sunt învățători de stat”, — zice „Budapesti Hirlap”. Fără comentari!

În beție. George Căprariu și George Sfereociu d'n Visag (în comitatul Caras-Severin), prietini buni de altcum, au mers Luni la crișmă și au beut până s'au îmbetat. În starea de beție s'au dat la cîrtă, apoi la bătaie și în toila acestuia Căprariu a junghiat pe prietinel său. După Sfereociu a rămas soție sârbă și datorii multe, ear' u'ogașul fiind arestat, soția lui cu gese copilași a rămas părătoare de fîme. — Lăta încă un exemplu trist despre nenorocirile la cari împinge pe om patima beției!

Un nou baron. În cercurile sîrtești din Neoplanta se vorbește, că bogătanului sârb George Dungeyrszki i-se va conferi în curînd baronatul, — pentru merite câștigate pe teren cultural și de binefacere. Cele mai proșpate merite de acest felu ale lui sunt următoarele: În luna trecută un fiu al său pierduse în joc de cărți, în Budapesta, peste jumătate milion de corone, și neavînd atîția bani la el a cerut de la tovarășul de joc respiriu de plată. Nu a plătit însă, ba pe motiv că a fost beat când a jucat, ba că e nebun (pretext al fratelui său). Afacerea a fost discutată zile de-a rândul în ziarle din capitală. Bătrânul Dungeyrszki, ca să arete că nu-i pasă de atîția bani, s'a pus și a dat cătorva instituțiuni culturale și de binefacere tocmai atîta cât pierduse odorul de joc de cărți. S'au aflat însă căteva ziare, cari luînd act despre donațiunea bătrânului ziceau, că alta e binefacerea, și alta e plătierea datoriei. Asupra sumei câștigate de partenerul lui Dungeyrszki cel tîner câștigătoriu dispune, irelevant că moral mijloc de câștig e hazardul, ori nu. Prin acest expedient deci bătrânul Dungeyrszki nu și-a scos pe fiul său de sub obligațiunea morală și cavalerescă față cu câștigătoriu. Bătrânul însă nu a luat în considerare criticele de felu acesta. El și-a făcut socotela așa: A pierdut fiul său jumătate de milion în joc de cărți? Bine. Dungeyrszki bătrânul nu recunoște însă datorii provenite din joc de cărți, suma pierdută n'are să fie deci nici a câștigătorului, dar' nici a sa, ci să se ajutore cu ea sîracii și instituțiunile culturale. Și a rămas pe lângă donațiunile făcute, ear' câștigătoriu nu a căpătat nimic.

Gogorite. „Kel. Ertesitő” raportază că între învățătorii din protopopiatul ev. lutheran al Neoplatnei s'a dat de urmele unei conspirațiuni panslaviste. Protopopul ev. lutheran B. Iohorszky a introdus cercetare severă, al cărei rezultat confirmă acuza de conspirație, și pe baza căruia dl protopop a înfruntat energie pe zece învățători panslavisti și i-a îndrumat să desvôle recerutul zel întru propunerea limbii magiare, căci altcum îi pune sub cercetare disciplinară.

Atâta știrea lui „K. Ertesitő”. Urm' ză acum se cetim acuși ceva despre recunoșterea meritelor patriotice ale domnului Belohorszky.

Economii cari voese să aibă recoltă bogată se-și procure semințele trebuincioase de la casa de semințe ces. și reg. de curte Edmund Mauthner, *Budapest*, Rottenbiller-utca 33. Firma trimite ori-cui bogatul sau prețurător ilustrat, de 262 pagini. Prețurile semințelor, veritabile, curățite cu îngrijire, sunt etnice. Deosebi vrednice de amintit sunt semințele de napi de nutreț impregnate și asortimentul bogat de sorte nobile de bucate.

Avis și rugare.

Am pus sub tipar și pe la finea lunii Maiu a. c. apare în ediție nouă volumul prim din „Cartea de Aur”, întocmit cu ținerea în vedere a sen- tinței judecătorești, adusă în procesul prin care a trecut acest volum. Rog deci pe toți domnii de la cari a fost confiscat la timpul seu volumul prim al „Cărții de Aur”, ear' acum, în timpul din urmă, l'au primit îndărăt, să binevoiescă a mi'l trimite mie, la Sibiu, pentru ca după apariția volumului în noua edițiune să le pot trimite în schimb câte un exemplar complet și nedificultat din partea procuraturii regești.

Sibiu, 20 Martie n. 1904.

Teodor V. Păcățian.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Ne simțim plăcut îndatorați a aduce și pe această cale cele mai sincere mulțămite tuturor acelor, cari îndemnați s'au simțit a sprigini cauzele clasei noastre de mijloc prin participarea la „Petrecerea de casă”, ca Reuniunea noastră a aranjat-o la 20 Februarie n. c., apoi amabililor suprasolvenți: Ioan Droc, protobresb. emer. cu 4 cor., Leontin Simonescu, secretariu metrop., Dr. George Proca, secretariu consist., cu câte 2 cor., Pant. Lucața, căp. c. și r. în pens., Dr. Traian Morcan, cand. de adv., „Un nene binevoitor”, Ioan Ursu, librariu, Ioan Broju, capelan c. și r. milit., Ieronim Freda, directorul librăriei archid., și Dr. Lucian Borgia, adv., fie-care câte 1 coronă. dădorele: Elena Baciu, Elena Clontea, Elena Grindean, Elena Roman și Beii Veza, pentru ostenelele aduse la providerea agendelor postei umoristice, ce a dat un venit curat de 14 cor. 15 fil., tuturor contribuenților cu crucerul în palaria „Dzeu vede”, purtată de subscri- sul president, ce a dat un venit de 11 cor. 20 fil. în favorul fondului veduvelor și orfanilor meseriașilor români și în fine onorabilului comitet al „Reuniunii de ajutorare a copiilor săraci fără deosebire de naționalitate cu daruri de Crăciun” pentru mărirea to- losite la fixarea tăblițelor cu numele locali- tăților postei umoristice, puse cu multă pre- venire la dispoziția noastră.

Dirigentul corului nostru, membrii co- rului, cei cari s'au produs cu declamațiuni și cei cari au contribuit în ori-ce mod la atât de splendidă reușită morală și materială a modestei noastre petreceri de casă, afla răsplata în mulțămirea ce au avut-o toți participanții la această petrecere veselă și recreatorie, cum și în faptul, că din venitul curat, pe lângă că s'a reținut o sumă frumoasă pentru tre- buințele curente ale Reuniunii, s'au adaus fondului de 20 bani pentru hala de vânzare „Masa învățăcelor”, celui 10 cor., fondului „Darurilor de Crăciun” și fondului „Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea socalilor lipsiți de lucru”, fie-cărui câte 5 cor.

Sibiu, 10 Martie n. 1904.

Comitetul „Reuniunii socalilor români din Sibiu”.

Victor Tordășianu
president.

I. Apolzan
notariu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acestei Re- dactia nu primește răspunderea.

Teatrul orașenesc.

Luni (21 Martie): „Zapfenstreich”, dramă în 4 acte, de F. Beyerlein.

Marti (22 Martie): „Hofgunst”, comedie în 4 acte de T. Trotha. Beneficial casieriei Paula Richter și a secretariului G. Binder.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.

(Urmare).

9. Că Maria ține pe Copilul-Iisus mai ales pe mâna stângă, ca drăpță să fie mai disponibilă. Altădată aflăm pe Iisus în pôle, o formă forte obicinuită în orient de a înfățișa pe Maica Domnului cu Copilul-Iisus. Așa e gravată și pe sigilul autorității bisericești a sfântului munte Athos.¹⁾

10. Că ingerii sunt ființe crescute, îmbrăcate, nu copii tineri, goli, precum i-a pictat mai întâiu pictorul-călugăr apusan *Fra Bartolomeo* în v. XVI. Pictura bizantină are o înțregă ierarhie ingerescă bineprecisată, împărțită în 9 cete; pe când la apuseni această ierarhie e puțin cunoscută și de tot neocompletă.

11. Că Ioan Evangelistul se pictază bătrân-alb, nu tânăr, ca la apuseni.

12. Că la pictura grecească Ioan Botezătoriu are adese-ori aripi, după cuvântul scripturii, unde înainte mergătorul lui Iisus, trimisul divin, este numit ingerul lui Dzeu.

13. Icoana liturgiei ingerești sau divine (ἡ θεῖα λειτουργία = mystagogie) este de origine curat orientală. Iisus slugește ca ar- chiereu (ὁ μὲν ἀρχιερεὺς); ear' ingerii, ca preoți, diaconi etc. E o liturgie oficiată în sobor de ființe cerești.²⁾

14. Că în pictura răsăritenă sunt forte obicinuite inscripțiile, numirea sfinților, a scenelor biblice, s'au chiar texte întregi pe fașii de hartie.

15. Mai presus de toate însă se știe, că prin fie-care chip sau tablou, ce efect intenționează a produce, ce sentimente do- rește a deștepta? Astfel — bine precisându-și ținta — va da figurei lui Christos o înfățișare serioasă, energică atunci, când îl va depinge în cupolă, ca pe Pantocrator, ca pe Atotțiitorul și Stăpânul puternic al universului întreg. Din contră va introduce în espresiunea feței lui Christos un timbru de blândețe atrăgătoare atunci, când îl va zugrăvi între copii, ilustrând cuvântul scripturii „Lasați copiii, se vie la mine... etc. etc. etc.”

Multe icône și tablouri singuratic de prin diferite biserici românești și corăspund acestor cerințe, de-și unele din ele sunt forte vechi.

Așa d. e. între tablourile bisericii *Stavropoleos* (București) în ruină — de-și conturile sunt aspre — aflăm multe figuri espre- sive și vii, chiar și între sfinții părinți ai soborelor ecumenice depinse în vestibul. Ingerii deasupra intrării sunt frumoși, de-și sunt de la 1724.³⁾

În biserica sfinților apostoli (Dudescu) din București am aflat o iconă a Maicei Domnului (Glycophilusa), dragostind pe Copilul- Iisus. Este bine reușită, exprimând grație, dragălașie. E adusă de la Athos.

Espresivă este și icona celor 3 ierarhi. Fie-care are altă înfățișare. Doi inși sunt cu felon, nu cu saccos.

Specială amintire merită iconițele hramurilor,⁴⁾ făcute la Constantinopol și aduse aici de *Mihail Stolnicul*, fiul lui *Mihail Spătariul Cantacuzino* (1716), ctitor al acelei biserici. Aceste iconițe, pictate pe pânză, pe ambele părți, sunt unele din cele mai admirabile picturi răsăritene, lucrate cu artă, îngrijire și toate espresive. Dumineca tuturor sfinților d. e. are o mulțime de figuri, reușite deplin, dacă considerăm mulțimea. Regretabil este însă, că preoții acelei biserici — neînțelegând valoarea acelor iconițe — au admis aproape totala lor deteriorare, în cât astăzi sunt rupte, sdrobite; în loc se le fi încadrat și acoperit cu sticlă, carea se scutără de stricăciune aceste obiecte de artă.

O sfântă-Marie interesantă am vădut și în salonul profeso- rului de la facultatea teologică din București *N. Nitzulescu*, carea odată a fost proprietatea fericitului metropolit *Calinic*, ajunsă împreună cu alte obiecte din lăsamântul lui în licitațiune. E reușită. A fost reproducă în mai multe esemplare.

Destul de valoroasă este și pictura din biserica *Radu-Vodă* (București). Aici se află, în pronaos, o forte vechie iconă: *Iisus* cu inscripția „Eu sunt păstorul etc.”

Amintire merită icona sinodului I ecumenic de la Nicea (325), arhidiaconul Atanasie duce presiul; a sinodului VII ecu- menic (783), în afacerea icôneler. Ambele sunt în pronaos pe pereți. Asemenea sfânta *Varvara*, *Ecaterina*, *Eufimie*, *Sofia*, *Tecla*, *Eufrosina*, *Eugenia*, *Paraschiva*, *Eutimia*, *Clemente*, *Antoniu* Că- lugărul, cuvișul *Sava*, îmbrăcat ca preot, *Pafnuțiu*, etc.

Ințregă pictura e bunișoră și un interesant obiect de studiu pentru un pictor oriental.

Pictură bunișoră se afla și biserica mănăstirii de la *Putna* (Bucovina), zidită de *Stefan cel Mare* la 1466. La 1654 cazacul *Timuș Hmilniczki* — având lipsă de plumb pentru a și fabrica glonțe — a descoperit-o. Vasile Lupul a zidit-o din fundament, a continuat-o alt voivod și terminat-o *Dabița*. Templu este de pe

¹⁾ Sigilul e împărțit în patru. Fie-care parte o păstrează unul din cei patru administratori-clerici, cari formază forul bisericesc al tuturor mănă- stirilor din acea republică monahală.

²⁾ Intru cât în bisericile din apus aflăm asemenea momente, — d. e. la catedrala din *Rhemis* divina liturgie, în catedrala de la *Chartres* pe l. cu- prins în o rătă de foc, în schimbarea la față, și liturgia ingerescă, în cate- drala din *Puy* o mână, care binecuvântă după usul oriental, ori un nimb cu *ô ων* etc. etc. — trebuie se admitem, că acestea sunt influințe bizantine.

³⁾ Pictorul Aage Exner, care a pictat biserica din Sinaia a imitat mult pictura de aici.

⁴⁾ Domnul *Stefan D. Grecianu* a avut bunăvoință a-mi atrage atențiunea asupra acestor iconițe.

timpul lui *Stefan cel Mare* și al urmașilor lui inmediați, și totuș are icône și azi acceptabile.

Cea mai vechie biserică în Bucovina este biserica parochială din *Putna*, făcută de *Bogdan Dragoș* la 1356 în Volovăț. E din lemn. *Stefan cel Mare* a mutat-o la Putna, în sat; ear' în Volovăț a zidit alta nouă. Fiind pentru noi o reliquie prețioasă, poporul a obdus bărnele de lemn pe din afară cu scânduri, ca să nu se deterioreze prin ploie.

Prasnicele din catapitēsma destul de vechie a acestei bise- rici sunt zugrăvite pe lemn și forte frumoase. La cas de lipsă se pot lua din templu și pune pe prochinatarion. Icoana buneivestiri este de la începutul bisericii (1356). Interesant este pomelnicu din altar. Incepe cu *Stefan Voivod*, *Bogdan*, *Petru* etc.

Pictorul G. M. Tătărescu.

Multe alte biserici românești posedă icône forte artistice, espresive și totuși orientale. Forte succese sunt unele din bise- rica albă de la București, făcute de pictorul român *G. M. Tătă- rescu*¹⁾, acum mort. Acesta este — după părerea mea — prelungă bu- covineanul *Epaminonda Bucevski* un forte ales pictor român. Și-a făcut studiile în Italia, dar' a studiat în călătoriile sale în orient și Rusia și pictura orientală, creând apoi produse de va- lôre. Pe deplin conștiu de cerințele picturii răsăritene, a ținut cont în lucrările sale de progresul artei moderne. A pictat la 50 biserici. Cea mai monumentală operă eșită din abila sa mână este pictura catedralei metropolitane din Iași (1886). Ca model i-a servit biserica Mântuitorului din *Mosca*. De-și în forte multe locuri a alunecat și el în direcție prea apusenă, totuși pictura lui în general luat este corectă și admirabilă pentru o biserică cu sute de tablouri. Iisus și Maria din templu, de-și aureola nu-i orientală, figurile apostolilor și prorocilor, sfânta treime, etc. sa- tisfac pretensiunile nu numai ale publicului mare ortodox, ci și un gust pretensiv. Praznicele sunt prea mici. Bine executate sunt și tablourile murale de pe pereți și boltituri. Figurile lui sunt ființe vii, fie-care cu espresia ce coresponde situațiunii în care se află. Icoanele lui te impresionează nu numai din punct de ve- dere artistic, ci și religios, ceea-ce trebuie să fie și scopul lor.

Cerințele picturii orientale ies bine la ivelă. Ornatele lui sunt bogate; ingerii lui sunt de cele mai multe ori ființe crescute, cu fașii în mâni și pe fașii cu inscripții; dar literile acestor in- scripții, fiind din cele mai obicinuite, fac impresiune rea. Une-ori aplică și ingeri obicinuiți la apuseni, în formă de copii goli.

Tătărescu a pictat și o mare parte din biserica sfântului *Spiridon* de la București. Acolo se găsește și niște iconițe ale praznicelor, forte reușite, cumpărate înainte cu vr'o 5 ani de la soția lui cu câte 12 lei bucata.

Acel pictor român talentat, care va ști să se emancipeze ceva mai mult, ca Tătărescu, de influința apusenă, va călca în di- recția cea adevărată, în care ar trebui să se desvôle pictura bizantină română.

Pictorul Epaminonda Bucevski.

Pe aceeași înălțime stă și regretatul pictor bucovinean *Epaminonda Bucevski*. El a fost fiul unui preot român din Bu- covina. A studiat mai întâiu teologia și apoi și-a consacrat viața picturii bisericești. După terminarea cu succes bun a academiei, a fost devenit pictor al arhidiecesei din Bucovina. La început a mers în urmele înaintașului seu *Arend*, care de-și măestru bun n'a știut nimeri direcția cea adevărată, căci icônele lui după im- putarea ce i-a făcut-o și episcopul *Hacman* sunt „un amestec între executare corectă și necorectă, care vedește ceva din ale bise- ricei romano-catolice” Dar' mai târziu a nimerit direcția cea ade- vărată, scoțând din us stilul corcit apusano-oriental, iscodit și in- cuibut de pictorii galițieni *Pawlowski*, *Folakowski*, etc., însoțit de o esagerare în sculptură și auritură. Bucevski a îndreptat și greșelile lui *Arend*, introducând o pictură orientală modernă. Lucrările lui cele mai perfecte, cum cele de la *Revna*, *Cado- bești*, *Stupca* etc., vor storce și admirațiunea generațiunilor viitoare, căci ele formază o epocă de avânt nou în arta noastră bisericească. Icoanele din catapitēsma bisericii orientale de la Agram este culmea, la care s'a ridicat arta sa. Durere, că a murit prea de timpuriu și tânăr.

El e superior lui Tătărescu prin aceea, că — teolog fiind — a știut călca în o direcție mai independentă, emancipându-se cu mai multă putere de influință străină²⁾, dar' a avut scăderea de a nu ști picta al fresco.

Productele lui Bucevski le țin de cele mai bune pe terenul picturii bisericești românești. Persoanele sunt vii, espresive, inte- ligente, evlavioase, naturale. Defectele anatomice, isbitore la ochi, lipsesc. Prescripțiile iconografiei bizantine observate în general cu pricepere, în cât ori-cine constată, că tabloul sau icona este orientală.

¹⁾ Cunoscutul tablou „Deșteptarea României” încă-i de el.

²⁾ El are meritul a fi atras în Bucovina și pe talentatul sculptor în lemn *Ioan Pislea*, profesor la școala de sculptură din Câmpulung.

Metropolitul *Morariu* a dispus a se reproduce în ulei și înmulți 2 din icônele lui Epaminonda Bucevski: „Christos” și „Maria”, dând ocaziune crești- nilor ortodoci ale procura efin pentru casele lor, unde încă se impune o eli- minare a tablourilor contrare ritului nostru.

Biserica din Bucovina se nisuește și acum, ca se aibă un pictor propriu arhidieceșan. De present este *Eugen Maximovici*, care își are atelierul seu în reședința metropolitană.

(Va urma).

Sz. 259/1904.

[72] 1—2

Pályázati hirdetmény.

A szászországi közegészségi kőbe más állásnak elfogadása folytán üresedésbe jött **körorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Az állásnak javadalmazása:

évi fizetés 1600 kor.
utazási átalány 600 „

összesen . 2200 kor.

A meghatározott látogatási díjak.

Felhívom, a pályázni ohajtokat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. §-ában körülírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **f. é. április hó 4. éig** hozzám nyújtsák be. Szászsebes, 1904 március 16.

Dr. Miclea

helyettes főszolgabíró.

Nr. 65 1904.

[70] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **paroh** în parohia de clasa a treia **Băcia**, protopresbiteratul gr. or. Deva, pe baza rezoluțiunii ven. consistoriu arhidieceșan din 3 Faur a. c. nr. 1218 Bis., prin această se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post sē și subșternă cererile concursuale instruite conform normelor în vîgore la subscrisul oficiu până la termenul susindicat, avēnd a se prezenta în vre-o Duminecă sau sērbătōre la biserică, pentru a cānta, eventual a celebra și cuvēnta.

Deva, 1/14 Martie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. român al tractului Deva, în conțelegere cu comitetul parohial.

G. Romanul
protopresbiter.

Nr. 308 1904.

[68] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de **parohi** a parohiilor mai jos însemnate, din protopresbiteratul Lupșa, se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Buru cu filia Trăscău. 2. Ocolișul-mic. 3. Subpētra.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi de paroh sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a și înainta cererile, instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, și au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sērbătōre și în parohia pentru care concurează, spre a cānta respective a celebra și cuvēnta.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Lupșa, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ofenbaia, 1 Martie 1904.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 268.

[64] 2—3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de **paroh** în parohia **Gusterița**, protopresbiteratul gr. or. Sibiu, conform ordinului Veneratului consistoriu arhidieceșan din 17 Februarie a. c. nr. 1592 B., se publică concurs nou cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post pe lângă cuartir natural, sunt cele fasonate în tabela B. pentru dotațiunea de la stat.

De la reflectanții la acest post se cere sē aibă cualificațiunea prescrisă pentru parohii de clasa I. și astfel suplicele lor instruite în sensul regulamentului și al normelor din vîgore, sē le înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis și a se prezenta în vre-o Duminecă ori sērbătōre în biserică respectivă spre a-și arăta desteritatea în oratorie, cāntări și tipic, eventual a celebra serviciul divin.

Sibiu, 27 Februarie 1904.

Oficiul protopresbiterat gr. or. Sibiu, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Papiu
protopresbiter.

Prin **Librăria arhidieceșană** din Sibiu se pot procura următoarele icōne:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm.: simple 21 cor., fine 27.40 cor., fōrte fine 39.20 cor.

Mărimea 63/79 cm.: simple 27.40 cor., fine 39.20 cor., fōrte fine 48.40 cor.

Mărimea 74/100 cm.: simple 39.20 cor., fine 48.40 cor., fōrte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm.: simple 48.40 cor., fine 70 cor., fōrte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm.: simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., fōrte fine 117.60 cor.

Eteptuirea se pōte face în 24 z. le.

Un tinēr

absolvent de 6 sau 8 clase gimnasiale, cu atragere spre cariera farmaceutică, solid, sănētos, din familie bună și vorbește bine ungurește, află angajament pe lângă condițiuni favorabile în farmacia lui

(67) 2—3

Dumitru Banciu, Sēliște.

Din cauza desfacerii prāvāliei se pot cāpēta

mașini de scris

noue, de prima clasă, și effine. A se adresa sub „Sehr preiswert” cu provocare la fōia nōstră la **Rudolf Mosse, Budapesta, IV.** Ferencziek-tere nr. 3. [65] 4—5

Nr. 13 1904.

[52] 3—3

Concurs

Pe baza dispunerii consistoriale de la 8 Ianuarie 1904 nr. 11144 1903 B. se publică concurs pentru întregirea postului de **paroh** în comuna bisericēșcă de clasa III **Valea-verde**, protopresbiteratul Cāmpeni, cu termenul de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele cuprinse în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii a ocupa acest post sē trimită rugărilor concursuale în termenul recerut la subscrisul.

Cāmpeni, 10 Februarie 1904.

Romul Furdul
protopresbiter.

Nr. 985/1903

[62] 2—3

Concurs

Pe baza venerabilei rezoluțiuni consistoriale din 25 Novembre a. c. nr. 12,032 Bis. pentru ocuparea postului de **capelan** lângă neputinciosul paroh **Nicolae Brēndușă** din parohia de clasa a III-a **Saeș**, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat, despre cari concurenții și pot lua informațiuni de la oficiul protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan au a-și așterne cererile concursuale conform normelor în vîgore până la termenul indicat subscrisului oficiu protopresbiterat, avēnd a se prezenta poporului în biserică în vre-o Duminecă sau sērbătōre pentru a cānta, eventual a celebra și a cuvēnta.

Sighișōra, 24 Decembre 1903.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Sighișōra.

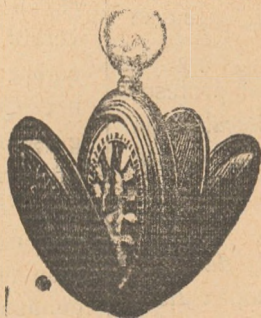
In conțelegere cu sinodul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

8 zile de probă!

Cu preț uimitor de efin, cu numai fl. 3-05 se pōte cāpēta o garnitură admirabilă constātătoare din următoarele **patrusprezece** juvare prețioșe:

Important pentru fie-cine!

Important pentru fie-cine!

1 orologiu de busunar anker remontoar de nickel, (sistem „Rosskopf-Patent”), cu capace frumos gravate, precis regulat, garanție pe 3 ani, și cutie.

1 lanț panțerat de goldin sau nickel, cu acățator, sistem parisian.

1 ac de cravată de goldin cu brilliant.

1 pāreche bumbi de māșete aurii, marca „Garanție”.

1 garnitură bumbi de cāmașă și guler de goldin, 15 buc.

2 inele de goldin cu pietri elegante.

1 oglinduță în cutie.

Aceste 14 prețioșe și admirabile obiecte împreună cu orologiu anker-remont. expēdēză pentru fl. 3 05 pe lângă ramburs ori trimițēndu-se banii înainte, firma:

BRÜDER HURVITZ

casă de esport
Krakau, Stradom 17 (Oest)

Ce nu convine se primește înapoi în 8 zile, ear’ banii se returnēză cumpărătorului, așa că e eschis cōri-ce risic.

Catalōge ilustrate despre div. mărfuri gratis și franco.

— Se primește vințōtori și agenți. —
Aceeasi garnitură cu un orologiu goldin de Geneva, care și păstrează cōlōrea aurie neschimbātă, costă numai fl. 4-75. [61] 2—15

A apărut:

Modele de cusături românești

de Minerva Cosma.

Prețul 50 fileri, plus porto 5 fileri.

Librăria arhidieceșană.

In prējma esamenelor!

* In prējma esamenelor!

Scrisori de examen
(propise)

Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 1-30 cor. și porto postal.
Comandele din afară se eșecută imediat.

Librăria tipografiei arhidieceșane

pentru scrierea română, germână și dictando tipărite în Tipografia arhidieceșană, în cōlōre vēnătă, pe hārtie fōrte fină, mārime 24/31 cm.

Croitorie civilă și militară.

Pentru **sesonul de primăvară și vară** ne permitem a recomanda atențiunii binevoitoare a on. public român atelierul nostru de croitorie, în care confecționăm

tot feliul de haine pentru domni

ca: costume complete (de la 40—80 cor.), jachete, haine de salon, fracuri, raglame, pelerine etc., cum și tot feliul de uniforme pentru oficeri, voluntari, funcționari ai căilor ferate, forestieri, pădurari și finanți; asemenea confecționăm palitone și jachete pentru dame, tōte acestea din cele mai fine și moderne stofe (originale englezești), pe lângă prețuri moderate. Pentru soliditatea lucrului se garantēză. Cu stofe și mustre servim ori cānd.

Totodată ne permitem a face cunoscut domnilor preoți și candidați de preoți că croim

reverenți

după cel mai nou stil din diferite calități de stofă material trainic, cu preț de 85—150 cor. Comande se pot face și în scris, indicāndu-se mēșura (în centimetri), anume lungimea de la guler (pe spate) până în brāu și de la guler până jos, lățimea spatelui întreg (de la o cusătură a māneicii la ceealaltă), lungimea māneicii până la cot și lungimea întregă, grosimea peptului subșuoră, grosimea în brū și lārgimea gulerului eventual sē se indice numărul gulerului de la cāmașă.

Un costum complet sau o reverandă la cerere confecționăm în 24 ore. Cerēnd și cu ocașiunea acēsta spriginul on. public român și asigurāndu-l de nou de un serviciu totdeuna prompt și satisfăcētor, semnām

Sibiu, 15 Martie 1904

cu tōtă stima

Petrașcu & Părău

(3) 2—6

strada poplăcii 21 (peste cale de tipografia archid.)

Sudōrea piciorilor

se vindecă radical prin folosirea pravului

„universal antisudoric“

din farmacia la „ursul negru“ a lui

Guido Fabritius

Sibiu.

Sē se folosēscă numai numitul prav!

Vaporele „Kaiser“:

Kaiser Wilhelm II, 215 metri lung,

Kronprinz Wilhelm, 202 metri lung,

Kaiser Wilhelm der Grosse, 198 metri lung.

Kaiserin Maria Teresia, 166 metri lung,

merg în 6—7 zile de la Brema la New-York.

Plecarea Marția.

Vapōrele acestea „Kaiser“ plēcă numai din Brema. Cine voește deci sē cālētōriască cu vapor „Kaiser“ (imperial) pōte cālētōri liber, fără piedeci; nimeni nu-l pōte oprī. Fie care cālētōr trebue sē fie hotărīt deja de-acasă încātrāu voește sē cālētōrescă, și sē nu se lase a fi abătūt ori înșelat de nimeni. Fie căruia fi stă în voie liberă a cālētōri cu banii sei unde voește. Trebue însă sē se îngrijēscă la timp de loc pe vapor și pentru siguranță sē trimită la adresa mea 20 cor., ca arvună.

Cālētōria de la Brema la America costă: pe vapor „Kaiser“

140 cor., pe vapor de postă 120 cor.

F. MISSLER, BREMEN, Bahnhofstrasse 30

casă de bancă și întreprindere de comunicațiune.

(63) 3—31